

MOSKOVA kapılarında

Harbin dördüncü ayı sonuna yaklaşırken vaziyet İngiliz matbuatının da müttefiklerin kabul ettiği gibi, Sovyetler için tehlikeli ve buhranlı bir şekle almıştır; başlanmış olan Moskova meydan muharebesinde Almanlar Sovyet baş şehri bütün müdafilerle beraber sarıp ele geçirmek gayesini takip ediyorlar.

Yazan: Abidin DAVER

Alman - Sovyet harbi iki gün sonra, dördüncü ayı bitirip beşinci ayına başlıyor. Vaziyet şöyledir: Cephenin şimalinde, Leningrad muhasarası altında, cennet Odesa düşmüş ve Alman orduları pek mühim bir sevkuleys noktası Rostov'un kapılarını dayandırmıştır; merkezde ise, Moskovadan 45 kilometre mesafede harp ediliğine göre, Almanlar, Rus devlet merkezinin kapılarını çalmaktadırlar.

Moskovanın mukadderatı hakkında, her hadisede ve harekette olduğu gibi iki çeşit haber vardır: Bedbin haberler, nikbin haberler. Nikbin haberler, "çıkmamış can"dan umut vardır" sözüne uygun olarak Alman taarruzunun ağır laştığını ve Moskovanın kendisini müdafaa edebileceğini bildiriyorlar. Bunlar harekette teşebbüs Moskova'yı müdafaa eden Rusların değil, oraya taarruz eden Almanların elinde olduğu için ileri hareketin durdurulmuş değil, durmuş olduğunu kabul etmeyi daha doğru gibi görüyor.

Bedbin haberler, hadiselerin aklına uygun oldukları için de, daha müşet ve daha doğru görünüyorlar. Herhalde Alman taraftarı ve Rus aleyhtarı, hattı bitaraf oldukları söylenmeyecek olan İngiliz gazeteleri, müttefiklerin bedbin dirlir. Bunlara göre, yalnız Moskovada değil; cephenin cepne bölgesinde de bir buhran baş göstermiştir ve Alman ileri hareketi, şimdiye kadar yapılanlardan daha çok şüphelidir. Taymis'in sekti muharriri, "harbin Sovyetler için en tehlikeli safhasının başlandığını" yazmakta ve şöyle demektedir:

"Almanların başladıkları büyük taarruz dayanılmaz bir sür'atle devam etmektedir. Almanların bütün ihtiyatlarını muharebeye soktunğa ihtiyaçları bile yoktur. Halniaka ihtiyatları bile yoktur. Halniaka Sovyetler şimdiye kadar o kadar darbelerle maruz kalmışlardır ki ancak yavaş yavaş kendilerine gelebileceklerdir. Bu şartlar altında pek tehlikeli olacak olan bir Alman yarına hareketi her an beklenebilir. Yakında Alman ileri hareketi yavaşlamadığı takdirde Sovyetlerin derhal yıkılmaları muhtemeldir. Moskova müdafilerinin şimdiye kadar uğradıkları zayıfları tahmin etmek mümkün değildir. Moskovaya karşı yapılan taarruzun Sovyetlere en iyi ihtiyatların mühim bir kısmına mal olduğu muhakkaktır.

Merkez kesiminde cereyan eden şiddetli muharebelerle rağmen Almanlar durmadan cepne kesimi istikametine ilerlemektedirler. Bu sonuncu kesimde Sovyetler Birliğini tehdit eden tehlikeler son derecede artmıştır. Çünkü şimdi tehdit altına giren yalnız Sovyet endüstrileri ve benzin ihtiyatları değil, İran ve Kafkasyadan İngiliz ve Amerikan malzemesinin naklini temin eden muvasala yollarıdır.

Almanlar Bildiriyor Rus merkez grubu

Moskova önlerinde imha edildi

Almanlar "Taganrog", u işgal ettiler

Ruslardan 637.948 esir, 1241 tank ve 5396 top alındı

Pührerin umumî kararğahi, 19 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği: Azak denizi ile Donetz arasında düşmanın takbine muvaffakiyetle devam edilmektedir. Hücum müfrezeleri sokak muharebelerinde ve evden eve yapılan muharebelerden sonra Taganrog şehri işgal etmişlerdir. Hususî tebliğde de bildirildiği veçhile Briansk ve Viazma muharebeleri sona ermiştir. Mareşal Von Bock'un yüksek kumandası altındaki kitalar, Mareşal Kosselring kumandasındaki hava kuvvetleri ile sıkı bir işbirliği yaparak Mareşal Timogenko'nun Sovyet orduları grupunu imha etmişlerdir. Sekiz ordudan ibaret olan bu grup 67 avcı tümeninden, 23 suvari tümeninden, 7 zırhlı tümeninden ve 6 zırhlı toğaydan mürekkeptir.

Harp sahasının temizlenmesi esas itibarıyla bitmiştir. Dün akşamki hususî tebliğde zikredilen rakamlar, aradaki geçen zaman zarfında artmış ve 637.948 esir, 1241 tank ve 5396 topa baliğ olmuştur. Muazzam miktarda ganimet elimize geçmiş ve ya tahrip edilmiştir. Düşmanın yeniden verdiği insanca zayat pek mühimdir.

Bu harekâta Mareşal Von Kluge'nin, Orgeneral Baron Von Wöge'nin ve Strauss'ın orduları ile Orgeneral Guderian, Foth ve Höp-

(Sonu, Sa. 3 Sü. 2)

Efganistan İngiliz - Rus tekliflerini kabul etti

Mihver tebaası hudut harici edilecek

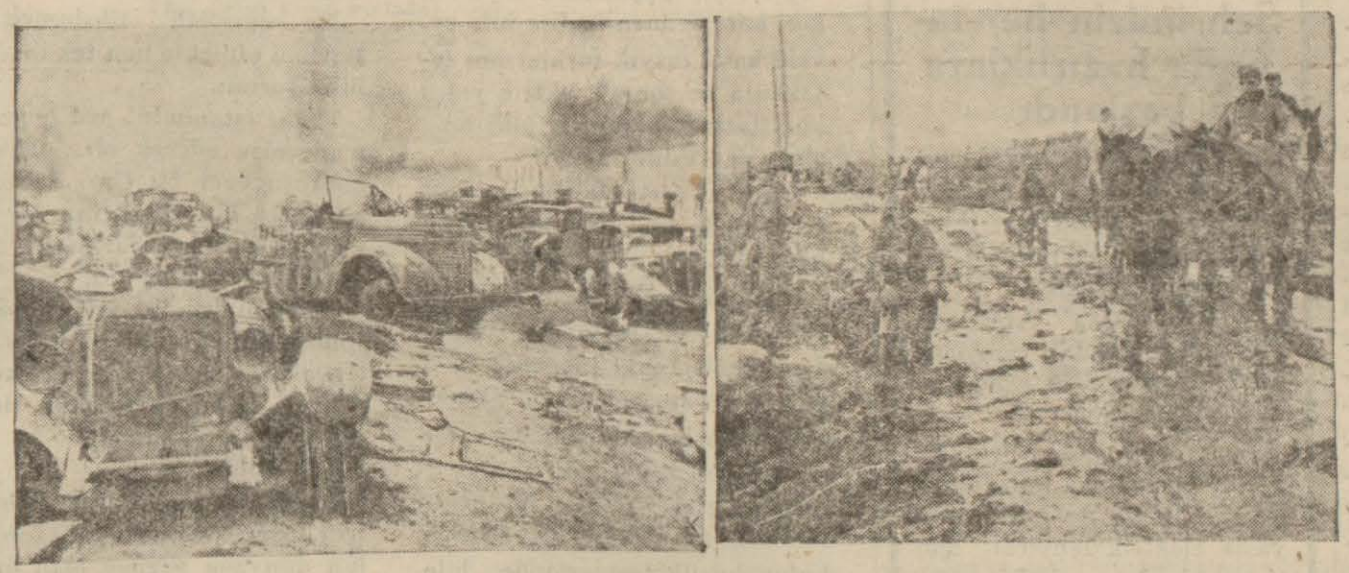
Bu karar

Alman, İtalyan elçiliklerine bildirildi

Peşaver 19 (A.A.) — Röyter:

Kabil radyosunun bildirğine göre, Alman ve İtalyan tebaaları Efganistanı terkedeceklerdir. Efgan hükümeti, Alman ve İtalyan tebaalarının memleketlerine Hindistan, Irak, Türkiye yoluyla serbestçe dönmeleri hakkında İngiliz teklifini kabul etmiştir. Efgan hükümetinin bu yoldaki kararı, Alman ve İtalyan elçiliklerine bildirilmiştir. Elçilikler bu mesele üzerinde mutabakatlarını beyan etmişlerdir.

Kabil radyosunun bildirğine göre, Efgan hükümetinin bitaraf hattı hareketi müteaddit vesilelerle belirtilmiştir. Efgan hükümeti bitarflığının memleketteki yabancı unsurlar tarafından bilhassa şimdi harp esnasında ihlâl edilmesine hususî bir dikkat atfetmekte ve komşularla dostça münasebetlerinin muhafazası ve devamı için elinden geleni yapmaktadır.

Şark cephesinden resimler: Kiyef önlerinde Almanların tahrip ve igtinam etikleri motörlü vasıtalar ve Alman nakliye kollarının faaliyeti

Harp vaziyeti Moskova kapılarında ki büyük mücadele

Sovyetlerin Moskovayı sokak sokak müdafaya karar verdikleri anlaşılıyor

MUHTELİF kaynaklardan ve rilen malûmata göre şark cephesinde vaziyetin şöyle hulâsası mümkündür: Almanlar garpten Moskovaya 40 kilometre yaklaşmışlardır. Fakat şehre garpten büyük bir hü-

cuma kalkmadan evvel, şimali garbi ve cenubu garbiden muhtelif kollarla ilerlemeğe ve böylece şarkına geçerek Moskovayı tamamen ihataya çalışmaktadırlar. Şimali garbi'den yâni Kalininden (Sonu, Sa. 3 Sü. 3)

JAPON kabinesi Harpcü bir hava yaratacak Nişi Nişi diyor ki:

Dış siyaset sahasında harp hali şimdiden baş göstermiş bulunuyor

Tokyo, 19 (A.A.) — Gazeteler, yeni kabine hakkında uzun mütealelar yürütmekte ve japon milletinin, yeni hükümetten, halihazırdaki gerginliğin emrettiği azimli siyaseti beklemekte kendisini haklı gördüğünü müttefikler söylemektedirler.

Nişi Nişi gazetesi, bu defa, nazırların ihtihabı, her türlü ihtilâfı bertaraf edecek şekilde yapıldığını belirtiyor ve şöyle yazıyor:

Harici siyasete, bilhassa ehemmiyet vermek lâzımdır. Hariciye nazırı Togonun, kat'i bir azımla, fakat aynı zamanda basiret ve ihtiyatla hareket ederek, halihazırdaki güçlükler için bir hal çaresi bulacağı ve bu suretle milletnin arzularını yerine getireceği umuluyor.

Aynı gazete ilâve ediyor: Dış siyaset sahasında, harp hali şimdiden mevcuttur.

Tokta Asahi Şimbon gazetesi, japon milletinin, yeni kabineden, azimli ve açık bir siyaset beklediğini yazıyor. Hoşi Şimbon gazetesi, hükümeti, istihdaf ettiği gayeleri tahakkuk ettire-

(Sonu, Sa. 3 Sü. 4)

Birkaç satırda Çok memur!

Her yeni fikir ve teşebbüs ortaya bir memur ordusunun çıkmasını icap ettiriyor. Bu hükmü bize verdiren gazetele- rin arka sayfalarında gördüğümüz ilânlardır. Belki yanlışlıyoruz. Belki ayrılanların ve eksilenlerin yeri dolduruluyor. Fakat, böyle dahi olsa çok memur var, çok memurla iş yapıyoruz, her şeyde çok verime değil çok memura gidiyoruz. Bir gün Türkiye şehirlerinde: — Memur.. değilim..

Diylene az rastlayacağız galiba. Az memurla çok iş çıkarmak ve her fikri teşebbüs ve teşekkül mevkiine çıkarırken bu prensipe sadık kalmak birinci düşünce mahrekimiz olmalıdır.

T. Atatüre

Sovyetler Bildiriyor

Moskova civarında ki harpte

Alman zayıfları yarım milyon

Merkez ordusu cepne kuvvetleriyle takviye ediliyor

Taarruzlar püskürtüldü

Moskova, 19 (A.A.) — Bu sabah neşredilen Sovyet tebliği: Kitalarımız geceleyin bütün cephe boyunca, ve bilhassa cephenin merkez bölgesinde şiddetle muharebe etmişlerdir.

ALMAN TAARRUZLARI PÜSKÜRTÜLDÜ

Moskova, 19 (A.A.) — Gece yarısı 18 teşrinievvel günü bütün cephe anudane muharebeler devam etmiştir. Muharebeler bilhassa garp istikametinde şiddetli olmuştur. Burada kitalarımız faşist ve Alman kuvvetlerinin taarruzlarını bir kaç kere geri püskürtmüşlerdir.

17 Teşrinievvelde bir kaç Alman tayyaresi düşürülmüştür. 27 Sovyet tayyaresi gayıptır.

18 teşrinievvelde Moskova civarında 16 Alman tayyaresi düşürülmüştür. MOSKOVAYA TAARRUZDAN ÇEKİNLİYOR

Londra, 19 (A.A.) — "Times" gazetesinin Stokholm muhabiri bildiriyor: Alman hükümetinin sözcüsü, Moskovanın yakında zaptedilmesinin beklenmemesini matbuata bildirmiştir. Çünkü bundan evvel, tehcizatı hâlâ mükemmel olan büyük Timogenko ordusu (Sonu, Sa. 3 Sü. 3)

RUZVELT

Vaşingtonda huzursuzluk hüküm sürüyor

Vandel Vilki bir nutuk söyledi

"Amerikanın zaferi herkesin zaferi olacaktır,"

Artık sulh ümidini terk etmeliyiz

Vaşington, 19 (A.A.) — Vaşington Post gazetesi 48 saatteber. Birleşik Amerikanın hükümet merkezinde hüküm süren huzursuzluğa tercüman olmaktadır. Bu gazete Amerikanın dünyayı kasıp kavuran fırtınaya sürüklendiğini ve Birleşik Devletlerin, Lindberg'in "Avrupa mücadelesine" diye tavisif ettiği mücadeleye seyirci kalmaktan çıkıp, şimdi toprağın ayakları altında titrediğini hissetmeğe başladığını yazmaktadır.

Nufuzu şimdiye kadar mutedil olan Japon Bahriye Nezareti sözcüsünün şimdi tehditkar bir lisan kullanması hayra alamet addedil. memektir. İyi haber alan kimseler, dünya fırtınalarının aksleri, mümessilleri ticaret gemileri meselesinde hükümeti iltizam etmeğe sevkettiği muhakkak olduğunu ve hazırlanmakta olan buhranın bitarafkan kanunun tamamen ortadan kalkması ile neticelenmesi pek mümkün olduğunu söylemektedirler.

Stokholm, 19 (A.A.) — Stefani: Dagens Nyheter'in, Vaşingtondan haber aldığına göre, Japonya'nın, Çin'e ve Sovyetler Birliğine (Sonu, Sa. 3 Sü. 4)

Yeni Meb'uslarımız Partinamzetleri düntittifakla seçildiler

Ankara 19 (A.A.) — Boş olan Ağrı Meb'usluğuna Emekli Korgeneral Kemal Doğan, Bilecik Meb'usluğuna Kabil Büyük Elçisi Memduh Şevket Esenal, Denizli Meb'usluğuna İzmir Belediye Reisi Doktor Behçet Uz, Manisa Meb'usluğuna Emekli Korgeneral Ali Rıza Artunkal ve Mardin Meb'usluğuna da eski Burdur Meb'usu Halit Onaran 19 İhtisatın 1941 Pazar günü yapılan intihabatta Parti namzedi olarak ittifakla seçilmişlerdir.

Türk generalleri

General Ali Fuat ve H. H. Erkilet Bükreşe vardı

Generaller

Ayin 17 sinde cepheye hareket etti

Bükreş 19 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Alman başkumandanlığı tarafından cepheyi ziyarete davet edilen Türk generalleri Ali Fuat ve Erkilet Perşembe günü Bükreşe gelmişler ve Alman elçisi M. Von Killinger'i ziyaret ettikten sonra Başvekalet binasında Mareşal Antonesko tarafından kabul edilmişlerdir.

(Sonu, Sa. 3 Sü. 4)

Almanlar

İlkbaharda Batum ve Bakü kuyularına varacak

Viş, 19 (A.A.) — Londradan alınan haberlere göre Harbiye Nezareti Müsteşarı Groft, dün beyanatta bulunarak Almanların önümüzdeki ilkbaharda Batum ve Bakü kuyularına dayanmaları hemen muhakkak olduğunu ve İran hudutları İngiltere için hayatî bir ehemmiyet kazanacağını, günkü evvela Bakü'nün müdafasına yarayacağı, bir de Mısır ile Hindistan arasında irtibat vazifesini göreceğini söylemiştir.

(Sonu, Sa. 3 Sü. 5)

DÜNKÜ LİK MAÇLARI

Galatasaray ve Fenerbahçe yenildi. Ankara'daki At yarışları normal şekilde neticelendi

Dünkü maçta Galatasarayın ikinci golü Beşiktaş ağlarında (Maçlara ve at yarışlarına ait tafsilatı dördüncü sayfamızdaki spor kısmımızda bulacaksınız)

BÜYÜK TARİHİ TEFRİKA: 121

Hazreti Muhammet

-VE-

İSLÂM ORDULARININ MUHAREBELERİ

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Maglûpların gebe kadınlarının karimlerini parçalamak, rahimlerini mızrakların ucu ile yırtmak, ve çikan çocukları havaya fırlatarak altına mızrak veyahut kılıç tutmak ta gene o vahşet devrinin belli başlı zevklerinden idi.

Halbuki, islamiyet, bütün bu vahşet ve fecaatin önüne geçmişti. İslâm ordularının giriştikleri muharebelerin hiç birinde, vîcdanları müteessir edecek en küçük bir hareket görülmemiştir.

İslâm askerleri, daima düşmanlarını saftan harîç bırakmakla iktifa etmişler. artık silâh kullanmayacak bir hale gelen bir düşmanı öldürme bile lüzum görmemişlerdir.

Bu itibarla, bazı gayrimüslim müverrih ve muharrirlerin islâm ordusunu vahşetle itham etmeleri; taassup zorundan doğan iğrenç birer bühtandan ve din düşmanlığından başka bir şey değildir.

Şu hakikati kabul etmek lâzımdır ki, islâm ordularının giriştiği her harp, bir sebebe istinat etmiştir.

Vakia ilk devirlerde yapılmış olan Seriyeler, tecavüzü bir hak kettir. Ve bunların şekillerine bakılırsa, o küçük islâm kuvvetlerinin, Mekke kervanlarına yaptıkları taarruzlar, âdeti yol kesen çetelerin hareketleri hissini verir. Halbuki meselenin aslı, kat'iyen maddî menfaat temini değildir. Bilakis, her hareket, manevî bir sebebe müstenittir.

Bu sebebin en mühimmi, Mekkelilerin islamlara reva gördükleri hakaretler.. ve (hac) için Mekkeye giden ehli islama gösterdikleri muhalefet ve mümanaatlardır.. Mekkelilerin bu hareketleri müslümanları dilgir etmiş. Resulü Ekrem Efendimizin de, buna mukabele olmak üzere Mekke kervanlarını izâc etmeğe karar vermiştir. Arada bir harp vukua geldikten sonra, gâliplerin de maglûpların terkettikleri ganimet mallarından istifade etmeleri pek tabiidir.

İkinci bir sebep te, islâm kütlesini kuvvetli göstermek ve düşmanlarından korkmadıklarını isbat etmektir.

Fakat bunlardan daha kuvvetli bir sebep daha zikredilebilir ki o da, Mekkelilere merbut ve onlarla müteffik olan kuvvetlerin, iki de birde ehli islâm aleyhine gösterdikleri hareketler.. hatî, Medine civarına kadar yaklaşıp cür'et ettikleri tecavüzlerdir.. Küçük harplerin hemen ekserisi, bu cür'etkarların tedbirleri maksadile yapılan hareketlerdir.

Büyük muharebeler gelince.. bilhassa (Uhud) ve (Hendek) gazveleri, düşmanların doğrudan doğruya islamiyeti mahvetmek maksadile yaptıkları taarruz hareketlerinden ileri gelmiştir. Ve bunlar, birer mukabele ve müdafaa muharebeleridir.

Mâlum olan bir hakikat varsa, Resulü Ekrem Efendimizin Medine'de bulundukları müddet zarfında Kureyşliler islamiyetin bir-

denbire intişar edeceğine pek o kadar ihtimal vermemişler.. is-lamları da pek fazla tazyik ederek imha edeceğine mücadeleye girişmemişlerdir.

Fakat, Resulü Ekrem Efendimiz Medineye hicret buyurup ta, islamiyet harikulade bir süratle inkişaf ve intişar başlar başlamaz Mekkeliler evvelâ büyük bir hayret hissetmişler.. Resulü Ekrem Efendimizi ellerinden kaçırduklarına teessüf etmişler.. artık ondan sonra, islamiyeti imha edebilmek için her türlü teşebbüsleri girişmişlerdir.. İşte, buna meydan vermemek için, Resulü Ekrem Efendimizin de her türlü harp tedbirlerini alması, pek tabiidir.

(Mekke) liler, başheca iki nokta üzerinde durup telâş ediyorlardı:

— (Muhammed)in dini intişar edip kuvvetlenecek olursa, bizim putlarımızın ve mâbudlarımızın hiç bir kıymet ve ehemmiyeti kalmıyacak. aynı zamanda, Kureyş kabilesinin bütün Arap kabileleri üzerindeki nüfuz ve tesiri de mahvolacak.

Diyorlardı.

Mekkeliler, her iki düşünce noktasında da haklı değillerdi. Çünkü Mekkenin ve Mekkelilerin bütün hayat ve mâiseleri, (ticaret)-den ibaretti.. Putperest kabileler, sık sık (Kâbe)deki putları ve mâbudları ziyaret ediyorlardı.. bu vesile ile Mekke çarşısına bir hayli arpa döküyorlardı. Sonra, yine bu kabileler, Kureyş kabilesinden çekiniyorlardı.. diğer kabileler en ehemmiyetsiz bahanelerle birbirlerine saldırdıkları halde, Kureyş kabilesine tecavüz etmeğe cesaret gösteremiyorlardı.

(Devamı var)

Küçük haberler

★ Ünyon Fransez binasındaki büyük salonun tiyatro haline getirmesi için Belediye teşebbüste bulunmuştur.

★ Üniversitede yapılmakta olan güz devresi ikmal imtihanları sona ermek üzeredir. Hukuk ve İktisat Fakültelerinde imtihanlar ayn 26 sında neticelenecektir. Notların ayn 28 inde talebelere tebliğ olunacaktır.

★ Yüksek Ziraat Enstitüsü veteriner fakültesi iç hastahaneleri doçenti Dr. Salâhattin Yalkı, dış hastahaneleri doçenti Dr. Tevfik Başer ve aynı fakülte paraziolojisi doçenti Dr. Nevzat Tüzünlü'nün ikinci sınıf profesörlüğe terfi ettiklerini haber aldık. Genç profesörlerimize ilim hayatlarında sürekli başarılar dileriz.

★ Edirne Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürü Dr. Haşım Sirman ikinci umumî müfettişlik Sıhhi Müsavirliğine tayin edilmiştir.

★ Dahiliye Vekilliği nüfus esasına göre köylerimizi sıraya koymaktadır. Tasnif ettikten sonra köylerimizin durumunu tesbit oluncak, sonra köylümüzün kalkınmasına yarar kararlar alınacaktır.

Cümhuriyet Bayramı Baş vekilinnutku ile başlayacak

Şehrimizin her tarafında hazırlıklara başlandı

Bu yıl Cümhuriyet Bayramı Başvekil Refik Saydamın ayn 28 inci günü saat 12.50. de radyoda söyleyeceği bir nutukla başlayacaktır.

Bundan başka Ankarada Ulus meydanında yapılacak olan tezahürat ta radyo ile negredilecektir.

Bu münasebetle gehrimiz - de bir çok taklar kurulmaya ticarethaneler de gneış mik. yasta elektrik tenviratı için hazırlıklara bulunmağa başlamıştır.

Belediye kamyon yerine araba kullanacak

İnhisarlar idaresi Bira fabrikası da arabalarından istifade edecek

Belediye kendi kamyon ve kamyonetlerini peyderpey azaltarak bunların yerine araba koymağı münasip görmüştür. İnhisarlar idaresi bira fabrikası da arabalarından istifade edecektir.

Rakının istihlâki gittikçe artıyor

İnhisarlar İdaresi son yaptığı tetkiklerde az alkollü içkilerin istihlâkının artmakta olduğu gibi çok alkollü içkilerin başında gelen rakının istihlâkının da artmakta olduğunu tesbit etmiştir. Henüz bira vilâyet merkezlerinin den malûmat gelmemiş olmakla beraber bu artışın geçen seneye nazaran bir hayli fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti bu işin üzerinde ehemmiyetle durmaktadır. Çünkü rakı istihlâkının artışı aynı zamanda az alkollü içkilerin sürümünde de azalmaya sebep olmaktadır. Bu posa getirdim de şimdi bana ne bakiyor, ne yardım ediyor. Mübarek Ramazan ve kandil geceleri geldi gecti de şöyle dışarıya göre ki pamuk gibi çörekile hatırımlı sormağa bile gelmedi boyu posu devrilece!..

Öğrendiğimize göre rakı istihlâki muayyen bazı muntakalarda ve muhtelif sebeplerle artmış bulunmaktadır. Maamafih hakiki artış nisbeti iki ay sonra sene sonunda belli olacaktır.

Bir sandal devrilerrek battı

Üsküdar iskelesine kaymış Reşid'in idaresindeki sandal Trak vapuru ahçı Celâle altı ev eşyasını Üsküdar'dan Beşiktaş'a götürmek üzere hareket ederken, o sandala sekelele yavaşlamak olan Tahsin kaptan idaresindeki vapurun dalgaları yüzünden devrilmiştir. Reşid kurtarılmış, sandal batmıştır.

GÜNÜN İÇİNDEN...

Yeni İstanbul yaratılırken..

Yazan: Hayri Muhittin

Tabiatı da, cemiyette de âni hiç bir şey yapılamaz. Yıldırım gibi âni görünen hadise bile evvelâ hava tazyik farklarının teşekkülü ve sonra elektrik yağlı bulutların toplanması gibi bir olma devresine tâbi.

Değil ki bir şehrin imarı, kâğıt üstünde bir plân tasarlayıp, hemen kâhba dökülebilin.

Bizim imarda cidden enerjik olan Valimiz Doktor Lâtfi Kırda işte İstanbul imarının icrazımızdan mürekkep bir komisyon, sonra da Vekiller Heyeti bir karar almaktadır.

Şu şekilde ki: İstanbula yapılacak her beledi inşaa, behemehal, İstanbul dünyada yegâne olan durumuna uyacak ve dünya mikyasında orijinal olmakla kayıtlı mahiyette bulunacaktır.

Acemice izentî âbideler, stil siz meydanlar, çirkin ve tapon köprüler, derme çatma ve hiç bir san'at kıymeti olmayan millî binalara modernize edilmiş bir İstanbul; öldürülmüş bir İstanbuldur. İstanbul bu cihanlık durumuna kabul olunmalıdır.

Dünyanın şaheserlerinden biri olan İstanbul, kendi namı ve şanına lâvîk şaheserlerle bezelenmelidir.

Sanıyorum ki bu dilekte bütün Türkiye benîmale beraberdir.

bir inşaa yapılmamıştır: Gazi köprüsünden başka.

Bu köprüden tiksilmek ve teşüm etmekte hen tek miyim, bilmiyorum.

Fakat İstanbulu asıl imar ve modernize edecek olan insanlar kadrosu eğer bu Gazi köprüsü gibi garp inşaa tekniğinin en başı ve cüce standartları ile doludur.

Akademiden, Maarif Vekâletinden, mimar ve mühendislerimizin mürekkep bir komisyon, sonra da Vekiller Heyeti bir karar almaktadır.

Şu şekilde ki: İstanbula yapılacak her beledi inşaa, behemehal, İstanbul dünyada yegâne olan durumuna uyacak ve dünya mikyasında orijinal olmakla kayıtlı mahiyette bulunacaktır.

Acemice izentî âbideler, stil siz meydanlar, çirkin ve tapon köprüler, derme çatma ve hiç bir san'at kıymeti olmayan millî binalara modernize edilmiş bir İstanbul; öldürülmüş bir İstanbuldur. İstanbul bu cihanlık durumuna kabul olunmalıdır.

Dünyanın şaheserlerinden biri olan İstanbul, kendi namı ve şanına lâvîk şaheserlerle bezelenmelidir.

Sanıyorum ki bu dilekte bütün Türkiye benîmale beraberdir.

ADLİYE KORİDORLARINDA

Bir evde iki kaynana hiç barınabilir mi?

Ayol beş lira benim neme yeter? Hiç birşey demem sürüm sürüm sürünürler inşallah!

Sulh hukuk mahkemesinin kapısı hıncıncı... Bu kalabalık dikkatimi çektir. Yavaşça sokulduk ve ağır aralarından süzıldüm.

Mahkemede ihtiyar bir kadın davacı idi. Üstü başı temiz, ağır başı gibi görünen bir kari koca da yanında ayakta duruyordu. İhtiyar kadın bir müddet ah, of çektiikten, derin derin nefes aldıktan sonra şöyle söze başladı:

— Evet, oğlum ya... Bu boya, bu posa getirdim de şimdi bana ne bakiyor, ne yardım ediyor. Mübarek Ramazan ve kandil geceleri geldi gecti de şöyle dışarıya göre ki pamuk gibi çörekile hatırımlı sormağa bile gelmedi boyu posu devrilece!..

— Efendim! diyordu. Kazanım az. Allah cümleleninkini bağışlasın, iki de küçük yavrum var. Bir karayınvalde, bir ref ka cariyeviz, bir de ben. Tam beş kıyız. Bütün bu nüfusu topu topu 42 lira ile geçindiriyorum. Arama anamdan emdim süt te fitil fitil burnumdan geliyor. Bu burnumdan gelişe de

anamın hakkını ödemiş olmuyor muyum Reis Bey?..

Davacı kadın dayanamadı: — Görüyorsunuz ya.. dedi. Yetmiştir, büyük, bu boya getir; sonra ekneğini el yesin. Kendini tam 9 ay karnında taşıyan öz anasına verecek para bulamıyor da, karısının anasına buluyor. Onun gözü, nün içine bakıyor.

Mübaşir işaret ederek kadını susturdu. Dava edilen delikanlı yarım kalan sözüne devam etti:

— Buna rağmen kendisine her zaman söyledim. Gel de bizimle otur. Sen de arada geçinip gidersin, dedim. Fakat mümkün mü?.. Kadın y ne müdahale etti: — Elbette mümkün değil ayol. Hiç bir evde iki kaynana olur mu? Üç günde B. dövuşük mi çıkarm?

Hâkim baktı olacak gibi değil. Karafaları sulh yollu yatırtırmaya çalıştı:

— Ne yapalım; bu da senin anandır. Aydan aya bir şey ver de sulh olunuz.

(Sonu, Sa. 3 Sü. 7)

Fatih Fuat NARLIKAYA

Sebze fiatları

Bu sene geçen seneye nisbetle çok pahalı

Halkımızın en mühim gıda maddelerinden olan sebze bu yıl çok pahalıdır. Bunun başlıca sebebi malın az gelmesidir.

Alâkadarlar bunun önüne geçilmesi ve bahçıvanlığın teşvikini için tetkiklere başlamışlardır. Sebze fiatlarının pahalılığı alâkadarların nazarı dikkatini celbederek tetkiklere geçmiştir. Fihakika bu sene geçen seneye nisbetle sebze ve meyva fiatlarından büyük bir fark vardır. Halkımızın mühim gıda maddelerinden birini de sebzeye teşkil etmektedir.

Pahalılığın nereden ileri geldiğini bir muharririmiz de tetkik etmiş, sebze ve meyva hâlinde de malûmat almıştır. Vaziyet şudur: Sebze umumiyette 940 senesine nisbetle 941 yılında 56.545 kap eksik gelmiştir. Fiatların yüksekliğine de başlıca sebep budur.

Muallimler yeknasak elbise giyecek

Bayan öğretmenler için de aynı şey düşünülüyor

Maarif Vekâleti, öğretmenlerin okul dahilinde de harçteki kıyafetlerle gezmelerini okula karşı icap eden ciddiyet ve alâkayla telif edemediğinden öğretmenlerin mesleklerine uygun yeknasak bir kıyafet tesbit etmeği düşünmektedir.

Bu tasavvur kabul olunduğu takdirde, muallimler de hâkimler gibi okullarda muayyen bir kıyafet giyecektir. Bayan öğretmenler için de aynı şey düşünülmektedir.

Bir manifatura tüccarı adliyeye teslim edildi

Ahcalara malı olmadığını söyleyen Fincancılarda Vahram Beryanın adliyesi aramış, burada gizli manifatura, çorap ve kumaş stokları bulunmuştur. Kendisi adliyeye verilmiştir.

Unkapanındaki mezar etrafındaki rivayet asılsız

Unkapanında Atlamatasında Azaplar camii yanındaki yolun genişletilmesi için buradaki mezarlıklarda bulunan bakaya kaldırılırken mezarın ses geldiği ve bir amelenin felce uğradığı hakkında geç vakit şuyı bulan bir rivayeti din kaydetmiştir.

Zabitadan yaptığımız tahkikata göre, buradaki yol açılırken (El-haç Hafız Mustafa) yazılı bir mezar taşı çıkmış, çürümemiş cesetler rivayeti de bundan galat olarak yayılmıştır. Amele Hasanın felce uğramış olduğu da doğru değildir.

SÖZ GELİŞİ

Bandaj..

Gazeteler Tramvay idaresinin nihayet Romanyada bulunan 100 bandajı getirmek için bir memurunu göndermeğe karar verdiğini yazıyorlar.

Bandaj? Eğer bu bandajlar ezaneler için olan bandaja ve tramvaylarda fitki düşenler için getiriliyorsa tayyare ile getirilsin!

KİMLER OLUR?

Eğence yerlerinin kontrolüne karar verilmiş. Demek cepler kontrol edilecek!

ŞEKER BAYRAMI MI?

Herkes (Şeker Bayramı) diyor. Yanlış! Şekere hiç bir şekilde gün doğmadığına göre bu bayram öyle her seneki bildiğimiz Şeker Bayramı değil. Bu bayram, herhalde: Odun bayramı!

(Devamı var)

DIŞ POLİTİKA

Saate karşı yarış

Yazan: Prof. Şükrü Baban

Amerika Cümhurreisi Mis-ter Ruzvelt bitaraflık kanununu tadil için kongreye gönderdiği mesajda şöyle bir cümle kullanıyor:

"Mösyö Hitler biliyor ki «saate karşı yarış» yapmaktadır.. Büyük Demokrasi Şefinin bu ifadeden maksadı açıktır. Öyle fazzediyor ki Almanya ancak silâh ile ve zaman kazanmakla yani saate ve vakitle yarışarak kat'î galebeyi temin edebilir. Şu halde bu yarışta geri kalmanın çok ağır bir hata olduğu itiraf olunmaktadır. Buna rağmen adamların ne kadar fasılalı ve gevşek atıldığı da meşhurdur.

İngiltere ve Çine yardım için «döğün ve kiralama kanunu» meş-usan ve âyan meclislerinde üç aydan fazla müzakere ve münakaşaya zemin teşkil etti. Bitaraflık kanununa dokunmak o zamanlar hiç bahis mevzuu olmadı. Büyük Britanyaya donanma, erzak ve muhimat parasız verildiği halde Mister Çörel bunların ayrıca kalen teslimini de istemesi ve Alman tayyare ve denizaltılarının Atlantikte Amerikan gemilerini de hücumu devam eylemeleri üzerine bitaraflık kanununun da tadilini düşündü. Bu kanunda değişikliğin iki nokta vardı:

1 — Ticaret gemilerinin silâhlandırılmasını meneden hükümleri ilga.

2 — Amerika ticaret gemilerinin harp muntakası denilen yerlere girmesini meneden kaydın ortadan kaldırılması.

İnfiratçılar ve muhalif cümleler rivayetlerini birinci nokta üzerinde fazla inat ve ısrar etmek isteniyorlar. Çünkü esasen Delvet Reis fiili teşebbüslere girişmiş ve Amerika bahriyesine rastgelecekleri Alman bahri ve hava kuvvetlerine ateş açmak emri vermiştir. Fakat ikinci hüküm, yani bitaraf İngiliz adalarını, Kuzidizir.. Amerika ticaret gemilerinin emniyeti ve harp malzemesi taşınması noktası çok hararetili müzakerele zemin teşkil edecek gibi görünüyordu. Bir noktada reisi memnun eden diğer cihette sefe müşkülât çıkarmak tasavvurundadırlar. Bu tavik politikasının ve parlamentoyunların en iyi ve mahir surette tatbikinden başka bir şey değildir.

Düinkü bir telgraf haberi; gemilerin silâhlandırılması hususundaki kongrenin kabul ettiğini bildirdiyordu. Japonyadaki kabine tebeddülünün Vasingtonda tesir yaptığını ve acele hareket kararına varıldığı tahmin olunabilir. Maamafih Amerika efkârı toplu olarak büyük bir tehlikeye inanmamaktadır. Esasen bundan dolayıdır ki Devlet Reisi bir matbuat toplantısında şöyle bir hesap yaparak küleleyi harekete getirmek istiyordu. Alman denizaltılarının batırıldıkları gemilerden - biri olan (Pink Star) da batan ve mahvolan peynir (3.5) milyon İngiliz amelesinin bir haftalık payını teşkil ediyordu. (500.000) litre toz halinde süt, bu buçuk milyon litre portakal suyu (8000) domuzun eti, (6000) döndümlarlayı ekecek kadar mısır kayboldu.

Bir vapurla zayı olan bu kıymetleri ifadenen maksat; gemilerin behemehal, Amerika donanmasının himayesi altında, İngiliz limanlarına varmasını temin etmek fikrini kabul ettirmekti.

Bitaraflık kanununun ortadan kaldırılması hakkında, kongreye gönderdiği mesajda Ruzvelt diyor ki: «Dostlarımızın limanlarından gemilerimizi uzak tutmak sureti ile mütearrız ve mütecavizlere yapmaktada devam ettiğimiz yardıma nihayet vermek, memleketimizin müdafaa için bir zaruret halini dedir. Mösyö Hitler saate karşı yarış yapmaktadır. Binaenaleyh her vakitten ziyade Büyük Britanya, Rusya ve bütün milletlere muavenet etmek lâzımdır.»

Bu hitabet ve belâğat ve birbiri takip eden nutuklar karşısında Mihver devletleri ancak fiiliyat ve hareket ile mukabele etmektedir. Rusyaya yapılacak yardımdan bahsinden Moskova konferansının parlak mukarreratı üzerinde on gün geçmeden bizzat bu hükümet merkezi tehlikeye girme ve bütün diplomatlar, müte-hassıslar, muavenet komitesi sek-

(Sonu, Sa. 3 Sü. 6)

Hayata Tapiyorum!

Yazan: İRFAN DOĞAN

Edebî Roman: 35

Bir gün evvel, idare âmirinin odasında Vekâletten gelen tayin emrini imzalayan ve İzmir gibi bir yere gideceğine fazlasile üzülmüştü.

Şimdi, asfaltta son süratle ilerleyen otobüsün içinde, sigarasını parmakları arasına almış, derin derin düşünüyordu. Henüz yarım saat evvel ayrıldığı, Trakyanın o küçücük kaza merkezinden o kadar memnundu ki, İzmir gibi büyük bir vilâyete tayininin zevk değil, üzüntü duyuyordu.

İstanbul'a gidip Hayat'ını görebilmek için beklerken, bu hiç ummadığı emirle karşılaşması, onu fazlasile sarsmıştı. Yarım saat evvel arkadaşlarına veda ederken mukabele olarak duyduğu sözler, şu anda altında dönen tekerleklerle-

rin gürültüsüyle beraber kulaklarını da üğulduyordu:

— Şansın varmış doğrusu Kemal, İzmir gibi hakiki bir cennette bizleri de anmayı unuttu.. demişlerdi.

Bedri Kemal, bu sözleri hatırladıkça gülüyordu. Çünkü o, arkadaşlarının hakiki cennet diye tavsiye ettikleri o büyük vilâyette melekenden uzak olarak yaşamaya gidiyordu.

İki senedenberi vazife gördüğü kaza merkezi, ona, efsanevi sarayların güzelliğinden daha üstün gelmişti. Çünkü, ay geçmiyordu ki, İstanbul'a inip Hayat'ını görmesini. Şimdi ise çok uzaklara gideceği için sevdiği kızı da o nisbette az görmesinin acılığıyla doğru yol alıyordu.

Mesai arkadaşlarından İzmirli birisi, ona memleketini belki bir saat ballandıra ballandıra anlatmış ve hususiyetlerini saymıştı. Fakat bu hususiyetler ve meziyetler için, de bir tek şey eksikti ki, o da Hayat'ı. Hayat'ın olmadığı yer ise, Bedri Kemal için hiç bir şey ifade etmiyordu.

Dündenberi kendisini üzen bu emri nisanlısına nasıl haber verdiğini düşünüyordu. Hele, üç gün evvel Hayat'tan aldığı mektup hatırlına gelince, bu düşünüşünde iyice bocalamağa başladı. O mektup ta: «Ne olur Kemal, bir saat için dahi olsa, izin al gel» diyordu. İki buçuk haftalık aylık neticesinde bir saatlik görüşmeğe razı olan Hayat, acaba şimdi ne yapacaktı? Kemal, İzmir gibi bir yerden belki bir sene hiç ayrılamıyacaktı. Eski vazifesinde bulunduğu yerin İstanbul'a yakın oluşu, ona sık sık fırsat verebiliyordu. Yirmi dört saatlik izinlerde bile, İstanbul'a serbestçe gitmek imkânı vardı.

Parmakları arasındaki sigarayı otobüsün açık camından dışarı fırlatıp, başını kenardaki manzaralara çevirdi. İki senedenberi bu yollardan o kadar çok geçmişti ki, hiç bir yer ona yabancı gelmezdi. Fakat sonuncu olan bu seyahatinde, o eski hatıraların hepsi birden silindi ve ilk defa görüyormuş gibi, etrafı merakla tetkike başladı. Kolundaki saate baktı ve bir buçuk saat sonra İstanbul'da olacağını hesapladı. Aldığı emir icabı, ertesi gün İzmir'e hareketi lâzımgeliyordu. Büyük bir ayrılığa başlanıyormuş gibi, bir sürü mahvolmuş gibi olan bir zamanda, ancak bir gece Hayat'la konuşabileceğini aktırma getirince, üzüntüsü bir kat daha arttı.

Evli olsaydı, şimdiki üzüntü yerine muhakkak ki büyük bir sevinçle dolu bulunacaktı. Çünkü o vakit, taptığı kıza değil İzmir'e, dünyanın en hünera köşelerine koşacaktı. Hayat yanında oluyordu. O teselli de, Hayat'ı sık sık göreceği ümidiydi. Bulunduğu kaza merkezinden herhalde ayda bir gün için olsun İstanbul'a inmek ve

onu görmek mümkündü. Bu şekilde de bir buçuk seneyi dolduracak, sonra, emellerine kavuşacaktı.

Bedir Kemal, yanından oturan adamın söylediği bu sözle kendine gelince, sağ elinin, ceketinin sol yeri üzerinde durduğunu gördü. Kendi kendine yanarak sona yaklaşmış olan sgarası, orada küçük çuk bir delik açmıştı. Yol arkadaşının bu ikazına teşekkür edip, bilmek üzere olan sigarayı dışarı fırlattı. Sonra da, o küçücük yanık yere bakarken, aklından sunlar geçti:

«Ne olacak, dedi. Ayrılık acısının ilk hatırası.»

Yol arkadaşı, onun bu derece dalgınlığına mânâ verememiş ve sormağa başlamıştı:

— Canınız sıkılıyor galiba Beyefendi?

Anlatılacak bir dert olsaydı derhal açılır ve içini dökmeye çalışırdı. Fakat, Bedri Kemal, uzun boylu izahat vermemiye lüzumunu ve hattâ acı bulduğu için, gelişigüzel bir yalan söyledi. Biraz rahatsız olduğundan bahsetti.

(Devamı var)

SON HABERLER

Harp Vaziyeti

MOSKOVA kapılarında

DAĞARCİK...

BİR HABERE GÖRE

Moskova düşer mi?

Sovyetler mu-kabil taarruza geçtiler

Moskova-Volga ara-sındaki Alman taar-ruzu durduruldu

Şimdiden yeni bir müdafaa hattı aranıyor

Vichy 19 (A.A.) — Bu sabah Moskova radyosu spikerinin «düşman Moskova kapılarında» su-retinde vermiş olduğu haber, Mos-kova ahalisini deşet içinde bi-rakmıştır. Fakat, Pravda gazete-sinin Viazma istikametine başlı-ca mevzileri tutan Sovyet cüzü-tamlarının mukabil taarruza geç-miş olduklarını haber vermesi ü-zzerine yeniden ümitler tazelen-miştir.

«Vaziyet ciddi olmakta devam etmekle beraber mukavemetimiz muvaffak olacağına itimadımız artmaktadır. Dün bir İngiliz ajanı Sovyetlerin Kalinin'i istisdat etmiş oldukları haberini ver-miştir. Bu haber teyyüt etmemiş-tir.

Moskovada bütün mukavemet tedbirleri alınmıştır. Amele ta-burları ateş hattına gitmekte, halk ise istihkaklarını noksanlarını il-kale çalışmaktadır. İstihkak kuv-vetleri kumandanı general, Mos-kova radyosunda, sokak muhare-beleri için yapılacak tahkimat prensiplerini izah ve teşrih etmiş-tir. Sokaklarda barikatlar yapılmış, balkon ve mausenlerde en-daht istinatgahları vücuda getiril-miştir.

Hulâsa, tehlikenin vahametini anlamış olan Ruslar, Moskovayı kurtarmak ve hiç olmazsa kısmi düşman tarafından kullanılmıya-cak bir hale getirmek umidinde di-riler. Almanların tazyiki karşı-sında, Sovyetler, Rusyanın insan ve iptidai maddelerce tükenmez olan ihtiyat kuvvetlerinin bir mu-cize yaratacağına inanmakta ber-devam ederler. Bu mucize fikri, hal-kin mânevîyatını muhafaza etmek için Sovyet propagandasının mü-racaat etmekte olduğu bir caredir. Bir kaç gündüsbir, müttefiklerin yardımından bahsedilmemesi dik-kate şayan görülmektedir.

Durdurulan Alman taarruzu
Vichy 19 (A.A.) — Haber ve-rildiğine göre Kalinin bölgesinde, Moskova sahillerinde ve Tulanin batısında anudane muharebeler devam etmektedir. Görünüşe gö-re ağaşı Volga ile Moskova ara-sında bulunan Timoçenko'nun sağ cepheli Alman ileri hareketini dur-durmuş muvaffak olmuştur.

Filof'un PEŞTE seyahati

Bu seyahat Bulga-ristanda büyük ehem-miyet veriliyor

Sofya, 19 (A.A.) — Siyasî Bul-gar mahafili, Filof'un Budapeşte seyahatine büyük bir ehemmiyet atfetmekte ve bu seyahatin yalnız Bulgar Maarif Nazırının Macar Maarif Nazırını ziyaret etmesinden ibaret olmakla kalmıyarak, aynı zamanda Bulgar Başvekilinin Macar Başvekilini ziyareti demek ol-duğunu beyan etmektedirler. Ga-zeteler, iki Başvekilin üçlü misa-lesine, bulgariyâ ile Bulgaristan Ma-caristanı alâkadar eden meseleler, görüşmüş olduklarını ve bu misak münasebetle Bulgaristan ile Ma-caristan'ın iki müttefik haline gel-miş olduklarını yazmaktadırlar. İyi malûmat almakta olan maha-filde öğrenildiğine göre, Macar Başvekilinin Sofyaya gelerek Bulgar Başvekilinin ziyaretini ise de edecektir.

Baltık de-nizinde

Rus donanma-sının bir zaferi

Bir kruvazör, iki muhrip batırıldı

Vichy 19 (A.A.) — İngiliz radyosu, Sovyet filosunun Baltık denizinde Almanlara karşı büyük bir muvaffaki-yet kazanmış olduklarını ha-ber vermektedir. Bir Alman kruvazörü batmış, bir tanesi de hasara uğramıştır. Bun-dan başka iki torpido muhri-bi batırılmıştır.

Türkiye ile Avrupa demir yol hattı

Kânunusaniden iti-baren açılacakmış

Vişi, 19 (A.A.) — Berlin radyo-su, Türkiye ile Avrupa arasındaki demiryolu münakalatının 1 İkinci kânun 1941 den itibaren yeniden tesis edileceğini bildirmektedir.

Almanlar bildiriyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
merlin zirhlî orduları ve General Reinhardt kumandasındaki zirhlî kit'alar istihkak etmişlerdir.

BİR RUS TAARRUZU KIRILDI

Berlin, 19 (A.A.) — D. N. B. nin öğrendiğine göre, cephenin merkez bölgesinde, Kalinin kesiminde Sovyetlerin şiddetli karşı hücum-ları muvaffakiyetle püskürtülmüş-ve düşmana ağır kayıplar verdiril-miştir. 16 Sovyet tankı ve 9 Sovyet tayyaresi tahrip edilmiştir.

CEPHE GERİSİNE YAPILAN ALMAN HAVA AKINLARI

Berlin, 19 (A.A.) — Askerî bir kaynaktan bildiriliyor.

Alman savaş tayyaresi teşekkül-leri, dün, muharebelerin merkez bölgesinde, Sovyet geri hatları ara-sındaki irtibat vasıtalarına hücum ederek bir tren, üç lokomotif ve 91 otomobil tahrip etmişlerdir. Beş Sovyet zirhlî trenine şiddetli bomba isabetleri olmuştur. Cephe-nin bu kesiminde cereyan eden hava muharebelerinde, Alman av-cı tayyareleri kendi başlarına 27 Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir. Diğer taraftan, karşı koyma topçu-su da beş tayyare düşürmüştür. Pike savaş tayyaresi teşekkülleri, Sovyet sahra mevzilerine, batarya-lara ve kit'a tecemmüllerine hücum ederek, hepsine ağır zayıat ver-dirmişlerdir. Yalnız bir tek hücum esnasında, 23 top mevzii tahrip e-dilmiş veya hasara uğratılmıştır. Bir zirhlî tren, müteaddit bomba-larla tam isabetler olmuştur. Yol-larda yürüyüş halinde bulunan kolara ve tecemmü sahalarındaki toplu otomobillere de çok muvaf-fakiyetli hücumlar yapılmıştır.

Markov çevresinde, savaş tayya-releri, demiryolları ve Sovyetle-rin ricat yollarını muvaffakiyetle bombalamışlardır. Altı gar, harap olmuştur. Ağır surette yüklü mü-teaddit trenlere şiddetli isabetler olmuş ve ana demiryolu, mütead-dit yerlerinden kesilmiştir.

Briansk'ta

Berlin 19 (A.A.) — D. N. B: Bri-ansk cenubundaki çember etrafında alınıms kesimlerin Sovyet bakiye-lelerinden temizlenmesi, D. N. B. ajansının salâhiyetli bir kaynak-tan öğrendiğine göre 18 ilkteğin-de bitmiştir. Cephelelerinden birinde çember içine alınıms Sovyet baki-yeleri kanlı telefât vermişler ve imha edilmişlerdir. Şimdiye ka-dar yapılan müshâdelelere gör-e, 5.915 esir alınmış, 9 top, bir çok zirhlî tank iğtinam edilmiştir. Ce-nuptaki en son cepte bolşevik kuv-vetleri düşmanın kanlı ziyâta uğramasını müteakip dağıtılmış-lardır. Külliyyetli ganaim elde e-dilmiş ve şimdiye kadar 1.000 den fazla esir alınmıştır. Bunlar me-vamında 13 üncü Sovyet ordusu-kutmay subayları da vardır.

Moskova kapılarında-ki büyük mücadele

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
Moskovanın şarkına sarkmağa ça-lışan Alman kolu şiddetli bir mu-kavemetle karşılaşmıştır. Bunun-lara beraber hareket umumiyyetle ilk hücumu kaybetmiş görünmektedir. Bunı da tabii görmek iktiza eder. İlerlemiş olan orduların ikmal ve işe işleri ve diğer zaruretlerle bir müddet duraklamaları ve yeni bir hamle için haz almak ihtiyacında bulunmaları zaruridir.

Alman tebliğinde Briansk ve Viazma'da çevrilen Sovyet ordula-rının imha edildiği ve muharebe meydanının temizlenmesi tam lan-dığı bildirildiğine göre burda serbest kalan Alman kit'alarının da Moskovayı ihataya çalışan kol-lara iltihak tabiidir. Fakat şüphe-siz ki bu da az veya çok bir zaman meselesidir.

Diğer taraftan Sovyetlerin Mos-kovayı şiddetle müdafaa edecek-leri anlaşılmaktadır. Moskovada halkın da yardımla büyük hazırlıklar yapılmış, şehir müstahkem bir kale haline getirilmiştir. Mos-kovada halkın da mücadeleye iş-tirak edeceği ve şehrin sokak so-kak ve ev ev müdafaa edileceği anlaşılmaktadır. Böylece sivil ve asker milyonlarca kişinin iştirak edeceği Moskova etrafında cereyan edecek mücadele tarihin en mu-azzam ve en kanlı çarpışması ola-caktır.

Cenup cephesinde Almanların Azak denizi ile Donetz arasında takibe devam ettikleri ve Alman kit'alarının sokak sokak yapılan şiddetli çarpışmalarından sonra To-ganrog şehrini işgal etmişlerdir. Rusların burada Rostof önlerinde müdafaa bulundukları anlaşılmaktadır.

Sovyetler bildiriyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

dularının bakiyesi tarafından şiddet ve ısrarla müdafaa edilmekte olan ve üstüklü tamir edilmiş bulunan derin bir muntaka üzerindeki müstahkem noktaların alınması lâzımdır.

Alman sözcüsü, Moskovanın hücumla alınması büyük zayiatla sebep olaca-ğında, Alman kumandanlığının bun-dan kaçınmak arzusunda olduğunu ilâ-ve etmiş ve aynı zamanda Moskovanın aç bırakılarak zaptı kıymetli bir vakit kaybına malolacağından bu şehrin so-kak muharebeleri yapılmadan düşmü-yeceği kanatında olduğunu beyan et-miştir.

«Daily Telegraph» gazetesinin Stok-holm muhabirinin bildirildiğine göre, Almanlar hiç bir noktada Krimin 80 kilometre yaklaşmamışlardır. Al-manların şimdiye kadar kazançları in-kâr edilmemesi de zayıfları muazzam ve karşılaştıkları müküldü gün-den güne fazlasıyla çoktur. Muhabir, Al-manya'dan gelen iyi malûmat sahibi bir seyyahın 1 teşrinlevvel tarihinden ber-Almanların Moskova muharebesinde 500.000 kişi kaybettiklerini tahmin et-tiğini bildirmektedir.

ALMAN MERKEZ ORDUSU TAKVİYE EDİLİYOR

Londra, 19 (A.A.) — İtimada şayan bir menbadan Alman habercileri göre, Sovyet kuvvetlerinin merkez cephe-sinde anudane ve hiç beklenilmedik mu-kavemetle karşılandı. Almanlar cenup cephesinden bir çok kuvvetler çekmeğe mecbur olmuşlardır. Bu sebeple mare-şal Budyeni ordusunun üzerindeki taz-yik hafifletmiştir. Bununla beraber ay-ni haberciler göre, bu ordu Marinel etrafında çarpışmaya devam etmekte-dir. Budyeni ordusunun uğradığı za-yıatın ağır olduğu kabul edilmekte-beraber bu ordunun henüz yıpranma-dığı ve gerisinde Kızıldönünün en iyi kuvvetlerinden biri olan büyük Kaf-kas ordusunun bulunduğu söylenmek-tedir. Bu ordunun teçhizatı mükem-meldir.

Söylenildiğine göre Kırım'da Alman-lar Perkop civarında Nogaiske tepe-sinde çarpışmaya devam etmektedirler. Rusların sekiz gün devam eden Ode-sanın tahliyesi esnasında mühim mik-tarda mahlûsa kurtarmaya muvaffak oldukları ve kırım nakleden bu mal-zemenin, orada müdafaaı takviye et-tiği söylenmektedir.

Sovyet filosu şimdi Sivastopol'da bu-lunmaktadır. Filo Sivastopol'da kal-dığı müddetce Almanların Kırım'da ka-raya çıkmağa cesaret edemeyecekleri sanedilmektedir.

KALİNİNDE MUKABİL TAARRUZA GEÇİLDİ

Londra, 19 (A.A.) — Moskova ra-dyosunun bildirildiğine göre Sovyet kit-ları merkez cephesinde Kalinin kes-iminde sağ cephadan bir karşı taarruza geçmişlerdir. Beş gündüsbir «E» geh-çinde ve etrafında muharebeler olma-ktadır. Alman son iki gün içinde 800 kişiyi kaybetmişlerdir.

Viazma kesiminde sol cephanda düş-man ağır kayıplar pahasına «B» böl-gesindeki Rus mevzilerinde ilerlemeye muvaffak olmuştur. Viazma kesiminde bir Sovyet Birliği iki düşman piyade taburunu hezimetle uğratmış 6 tankı kırıma koyma bataryası ve 60 motosik-let tahrip etmiş 30 bisikleti asker öldürmüş ve iki Alman bayrağı elde ge-tirmiştir.

Stalin'in günlük emri

Londra 19 (A.A.) — M. Stalin millete hitaben neşrettiği bir gün-lük emirde Sovyetleri Moskovayı sonuna kadar müdafaa etmek ha-susundaki azimlerini teyid etmiş-tir.

M. Stalin bütün halk hükümet merkezini müdafaa için Kızıl-orduya yardım için elinden geleni yapmaktadır, demistir.

Vaşingtonda hu-zursuzluk hüküm sürüyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

gönderilen harp malzemesi sevki-yatına mâni olunmasına, Birleş-k Amerikanın müsaade etmeyeceği, Beyaz Saray mahfillerinde söy-lenmiştir.

VİLKİNİN NUTKU

Londra, 19 (A.A.) — Nevyork-tan bildirildiğine göre, «Hürriyet için mücadele» komitesinin hima-milletine hitaben Wendt Wilkie tarafından söylenen bir nutukta, hatip, Amerikanın her türlü sulh ümidini terkettiğini lâzımdığını kaydetmiştir.

«Bizim zaferimiz herkezin zaferi olacaktır. Mihver devletlerinin hedefi dünyaya hâkim olmak, hürriyeti ortadan kaldırmak ve demokrasiyi yıkmaktır. Vapurla-rımız silâhlıdır. Yıkılmayacak olursa, şimdiye kadar olduğu gibi torpilenecektir. Eğer karada ve denizde hürriyet için mücadele edenlere kışkırtıcı artan miktarda süratle malzeme vermeyecek olursak, mih-verin muvaffakiyetleri durmayaca-ktır. Fakat bu da kâfi değildir. İki yüzü bitarafık kanunlarının cephesini ve hilesini ortadan kal-dırmalıyız.

«Tekrar ediyorum: Sulh ümidi-ni terkettim. Biz artık Japon askeri seferi ile ve Berlindeki diktatörle sulh aktedemeyiz. Bütün kit'ada, bütün Okyanuslarda onun ancak seriklerini tevki ed-biliriz. Ancak şimdi harbi kazan-mak üzere bulunuyorlar. Derhal harekete geçmeyecek olursak geç kalmış oluruz.»

Vaşington, 19 (A.A.) — Ruzvelt harp faaliyetine uğrayan yabancı memleketlere yardım için 50 mil-yon dolarlık tahsisat verilmesini kongreden istemiştir. Bu yardım işi için ikinci defa olarak 50 mil-yon dolar verilmiş olacaktır. Bu tahsisat, aynı zamanda, Almanyatara-fından işgal edilen memleket-lerin işesini isteyen Hoover's Cümhurreisinin bir mukabelesi ola-caktır.

Japon kabinesi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

cek vaziyete erişdirmek için, kendisi-ne millet, bütün kuvvetiyle müza-herrete bulunmasını rica etmektedir. Sugaı Soşyo Simpo gazetesi de, yeni kabinenin teşekkülü, kuvvetli bir harp-cü hava yaratacağı mütealesindadır.

İLK İÇTİMA SALIYA

Tokyo, 19 (A.A.) — D. N. B: Başvekillet salâhiyetlerinin resmen yeni kabine reisine devri için huzuru şart olan Prens Konoye'nin hastalığına rağmen, yeni Tojo kabinesinin, ilk mutâ'at içtımını 22 birincisrin günü oktedeceğini, Domei ajansı haber ver-mektedir.

Türk Generalleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Alman Ataşemiliteri Albay Spalsko Türk misafirler şerefine bir akşam ziyafeti vermiştir. Baş-larında Rumen genelkurmayı i-kin-ci reisi general Mazarini bu-lundugu halde müteaddit yüksek rütbeli Rumen subayları, Türk ataşemiliteri, Alman hava ataşes-ve diğer zevat da ziyafette hazı- bulunmuşlardır.

İki Türk generali 17 ilkteğrinde yarbay Braun ve Türk ataşemil-i-terinin refakatinde cepheye hare- ket etmişlerdir.

MOSKOVA

kapılarında

(Başmakaleden devam)

kineli birliklerin motorleri dahi, dinlenmek ihtiyacındadırlar. Lu-dendorf, geçen Büyük Harpte, en iyi hazırlanmış ve tam muvaffa-kiyetle neticelenmiş taarruzların bile hareket noktasından âzami 200 kilometre uzaklaştıktan sonra durmak mecburiyetinde olduğunu söylemiştir. İşe ve ikmal gibi ge-ri hizmetlerini tanzim etmeden, milyonluk ordular, tek bir yarış veya tenezzüh etemobili gibi, ala-bildiğine yürüyüp gidemezler. Ta-arruz ordularının her hamleden sonra, biraz durma-ı, yeni bir sıçrama için haz almak üzere, ya-pılması lüzumlu bir harekettir.

Esasen, çok istidada bir sevk ve idare san'atı gösteren Alman başkumandanlığı için, asıl mese-le, Moskovanın bir kaç gün evvel alınması değildir; bu şehri müda-faaya hazırlanmakta olan düşman ordularını imha etmektir.

Mareşal Timoçenko ordular gru-punu teşkil eden 67 piyade, 6 sü-vari ve 7 zirhlî tümen ile 6 zirhlî topaydan mürekkep bulunan 8 or-dundan büyük kısmı, Birincisrin başındanberi cereyan eden Bri-ansk ve Viazma meydan muhare-belerinde imha edilmiş, bunlardan 698.196 esir, 1197, 5229 top ve hesapsız harp malzemesi almış, fakat Ruslar, bütün ihtiyatlarını Moskovanın müdafaaı için Mareşal Timoçenko'nun emrine ver-mişlerdir. Mareşalin kumandasın-daki 8 ordudan da elbette kurtu-lanlar da olmuştur. Moskova harp-tan evvel ve sonra yapılan tahki-matla da büyük bir müstahkem mevki haline konulmuştur; şehrin çevresindeki fabrikaların amelesi de silâh altına alınmıştır. Şimdi, Alman başkumandanlığı, Mosko-va ve şehrin almakta ziyade, şehri müdafilerle beraber topyekûn e-tiler geçirmeye düşünmüştür. Bunun i-çin de, garipten Moskovaya 45 ki-lometre yaklaşmış olan ordu ile bir cephe hücumu yapılmakansa şimal batıdan ve cenup batıdan şar-ka doğru ilerliyerek Moskovanın gerilerine düşmeğe çalışmaktadır.

Bu harbin başındanberi toprağa çok saplanmış ve büyük sanayi merkezlerle meşhur şehirlerin ca-zibesine çok kapılmış olan Rus or-dusu başkumandanlığının Mosko-vayı da müdafaa etmek azminde olması, Almanların bu manevra-sını kolaylaştırmaktadır. Görünüşe göre, Moskova müdafaa edile-cek, fakat buna mukabil içindeki yüz binlerce askerle beraber, Al-manların eline geçmek tehlikesine düşecektir. İşte harbin dördüncü ayı sonunda vaziyet bu şekle-dedir. Bununla beraber, merkez cephe-sinde Rus mukavemeti, hâlâ büsbütün kırılmı ve kat'i netice henüz alınmış değildir.

Abidin DAVER

Gaydanın makalesi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

atmış ise de, Alman gemisi ile temâsi kaybetmiş ve iki saat sürün bir dev-riye faaliyetinden sonra başka bir Al-man denizaltısı kâsen taarruz etmiş-tir.

«Şimali Amerikanın alâkadar deniz makamları tarafından yapılan bu tah-kikat, mesuliyetin kimde olduğunu açıkça göstermektedir. Ruzvelt, memle-ketinde bir harp havası yaratmak istio-yu ve silâhlı kuvvetlerini Mihver dev-letlerine karşı, ortada hiç bir tahrik olmadan harbe sürüklemeye çalışıyor. Bu gibi hâdiseler tekrâr ettiği tak-dirde bunlardan kimin mes'ul olduğunu dünyada herkes bilecektir.»

Mangaldan sıçrayan kıvılcımlar az daha evi tutuşturuyordu

Evvelki gece Şehremininde bir yangın olmuştur. Saraymeydanı İskenderaga Cami sokak 9 nume-rada oturan pastirmacı Eyüp, ka-dir gecesi münasebetle ailesile birlikte camie gitmişti. Bu esnada evde üzerini örtmüş unuttukları mangaldan sıçrayan kıvılcımlar munderi tutuşturmuş ve nihayet oda alevler içinde kalmıştır. Yangın haber alan itfaiye derhal ye-tişmiş ve yangın büyümeden sö-nürmüştür.

DOKTOR Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

DAHİLİYE MÜTEHASSISI

Divanyolu 104

Muayene saatleri: 2.5-6. Tel: 22398

Uydurmasıyonculuk değil, aşıramentoculuk!

Yazan: Osman Cemal KAYGILI

Refik Halit, dünkü yazısında adaptasyonculuğa uydurmasıyonculuk demediği tavsiye edi-yor ve artık bunların çarlarına ot tıkanma zamanının gelmiş ol-duğunu söylüyordu. Biz, bu meseleyi bundan çok önceleri ne kadar kurcalamış, ne kadar yazmış, edebiyat piyasasında el malî ile caka satan, at oynat-tan, böylelikle de yerli mallara her gün bol bo satır atan adap-tasyonculuğa bu yaptıklarının düpedüz birer aşıramentoculuk olduğunu söylemiştik.

Eski üstad, nasılsa yarılarak, dün bunlara uydurmasıyonculuk diyordu.

Uydurmasıyonculuk sözü bu-rada yanlış. Çünkü uydur-masyon demek, yoktan bir şey uydurmak, aslı faslı olmayan bir şeyi ortaya koymak, yalan söy-lemek demektir. Halbuki adap-tasyoncu, yani yaptığı işin bir adapte olduğunu söylemeden a-nu kendine maleden bir yazıcı-voktan bir şey uyduran, aslısı faslısız bir şeyi ortaya koyan

demek değildir. O, esasen var olan, aslı ve faslı bulunan bir başkasının malını, mal sahibin-den ve sonra onu satacağı kim-selerden habersiz olarak aşırı-yor, kendine maledir ve bu aşırma malı okuyuculara ger-çekten kendi malı imiş gibi yutturuyor demektir. Onun için böylelerine uydurmasıyoncu de-gil, kelimenin tam mânâsile a-şıramentocu demek gerekir.

Refik Halit, yine dünkü yazı-sında bu aşıramentocular için, alınması lâzımgelen bazı tedbir-lerden yarı eddi, yarı şaka ola-rak bahsediyordu. Ah, hani ya o günler? Evet, biliyorum, o günleri de göreceğiz. Fakat aşı-ramentocuların sütun sütun, sayfa, sayfa, cilt cilt, sandık sandık ve gerek kavaf işi, ge-rek kunt yapı, çeşit çeşit, biçim biçim, renk renk ve yıllardanbe-ri bir türlü arı, arası kesilmi-yen aşıramentoları karşısında ben, benden geçtikten sonra kaç para eder o günleri görmek!

Saate karşı yarış

(Baş tarafı 2 nci sayfa)

ri terketmek mecburiyetinde kal-mıştır.

Şimdi de Japonya'da yeni b'a-kabine azimli kararlarla iş başına geçmiş bulunuyor. Çinle anlaşı-lacak, Asya hayat sahası temin e-lunacaktır. Amerika harp tehlike-sini sezmıştır ve esasen şimdiye kadar yaptığı harırlık ta helki in-giltereye yardımın ziyade fiilen ve bizzat mücadeleye hazırlanma-ğa matuf hareketlerdir. Yalnız bir nokta artık açıkça anlaşıldı ki bu boğuşmaya, öyle sür'atle ve kısa bir zamanda hazırlanmak hemen kabil değildir. (Lafonten) in tav-şan ve kaplumbağa hikâyesi de-ğiş-meyen ve her asır için doğru ha-kikatlerdendir. Bütün Amerika i-ki yıldır Ruzvelt'in çalmakta ısrar ettiği tehlike çanına kulaklarını yarım açmış idi. Şimdi soğuk ha-kikatle karşı karşıyadır.

Hüseyin Şükri BABAN

Palto hırsızı muallim değilmiş

Üniversitede palto hırsızlığı ya-pan Tarıkın Taksim lisesinde öğ-retmen olduğu tahkikat esnasında-ki ifadesine atfen yazılmıştır. Tak-sim lisesi müdürlüğü bunu tezkiz etmiştir.

Bir kadın mangaldan yanarak öldü

Karagümrükte oturan Fatma is-minde 55 yaşlarında bir kadın man-galın üzerine düşmüş, muhtelif yerlerinden yanarak ölmüştür.

Koyun ve keçi deri-lerinin fiatları arttı

Koyun ve keçi derisi fiatları çok artmıştır. Alâkadarları bunu se-bepsiz görekcek tetkiklere geçmiş-lerdir.

Şimdilik ham derinin borsada muamele görmese karar veril-miştir.

Satılık büyük arsa

Kadıköyünde Çamlıcaya giden koşu yolu üzerinde, Valde pre-vantoryumu karşısında havadar, deniz görür, müteaddit parçala-ra ifraza müsait büyük bir arsa satılıktır.

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Esas No. 181

Yeri Kadıköy Osma-niye mahallesi koşu yolu sokakı eski nu-marası 13, 15 yeni 33, 35, 36/1, 31, 33

Kıymetli 12510 Lira

Cinsi Samanlıklar

Mesahası 152,620 M2

Teminatı 1251— Lira

Yukarıda adres ve tafsillatı yazılı gayri menkul peşin para ile ve açık artırma usulile satılacaktır.

İhale 3/11/941 pazartesi günü saat ondadır.

Satış esnasında verilecek bedel mukadder kıymeti olduğu takdirde teminat akpisi derhal arttırılmıyarak ihale kimin uhdesine geçi edilebilir teminat ona ikmal edilecektir.

İsteklilerin pey akcesi, nüfus tezkeresi ve üç kit'a fotoğrafı birlikte üdrilen gün ve saate kadar gubemis Emlâk servisine müracaatları. (9097)

SPOR

Fenerbahçe ve Galatasaray'dünkü maçlarda yenildi

Beşiktaş - Galatasaray maçı nasıl oldu

Galatasarayın hâkimiyetine rağmen Beşiktaş galip geldi

Şeref stadında ilk maç Süleymaniye - Altınbaş takımları arasında idi. İlk devreyi Süleymaniye daha üstün bir oyuna 2 - 1 galip bitirdi. Fakat ikinci devrede oyunun şekli değişmiş hâkimiyeti Altınbaş almıştı. Bu hâkimiyetten istifade etmesini bilen Altınbaşlar, 4 gol yaparak maçı 5 - 2 galip bitirdiler.

TAKSİM - BEYOĞLU MAÇI

İkinci maç, Taksim - Beyoğlu takımlarını karşılaştırdı.

Devre Taksim üstün oyuna rağmen Beyoğlusporun 1-0 lehine bitti. İkinci devrede oyun daha canlı başladı. Her iki takımda karşılıklı ataklarla birbirlerine tehlikeli anlar yaşatıyorlardı. Mameaflık Beyoğlusporun yaptığı hücumlar daha tehlikeli oluyordu. Beyoğlu sporcular 30 uncu dakikada penaldan 2 inci golleleri çıkardılar. O yunun bundan sonraki kısmı golsüz devam etti. Ve maç bu suretle 2 - 0 Beyoğlusporun galibiyetiyle bitti.

BEŞİKTAŞ - GALATASARAY

Son maç yeni futbol mevsiminin ilk büyük karşılaşmasını teşkil ediyordu. Beşiktaş ve Galatasaray takımları muayyen saatte şu kadrolarla sahaya çıktılar:

Beşiktaş: Mehme Ali, Yarı, Feyzi, Hüseyin, Mahmud, Naci, Sabri, Kemal, İbrahim, Şükrü, Ercel.

Galatasaray: Osman, Faruk, Salim, Musa, Enver, İsmail, Hikmet Arif, Mustafa, Ertak, Gazanfer.

Maçı Sazi Tezcan idare ediyor. Beşiktaşlılar Galatasarayla nazaran sayı bir çekidöler, oyuna Galatasaraylılar başladılar. Oyun ilk dakikalardan itibaren sert ve seri bir cereyan takip ediyor. Galatasaraylılar ilk dakikalarda üst üste iki tehlike atıldılar. Oyun mütevazın bir cereyan takip ediyor. Fakat on birinci dakikada sağdan uzanan bir Beşiktaş hücumunda ortalaşan top Şükrü çok nefis bir kafa yurduğu ile köşeden kaleye soktu.

Beşiktaşın bu golü oyuna biraz daha aız vermişti. Mameaflık Galatasaray defansı karışık bir oyun çıkarıyor. Beşiktaşlılar Galatasaray defansının sağ kılığında istifade ederek tehlikeli hücumlar çıkarıyorlar. Bu arada İbrahim'in güzel bir volesi Galatasaray kaleisi direğine sürterek avuza gidiyor. Buna mukabil Galatasaraylıların yaptıkları hücumlar çok zayıf oluyor. Mameaflık 22 nci dakikada Arifin bir ıleri pesisini Mustafa, durdurmadan köşeyi bulan bir şütle gole çevirdi.

Oyun 1 - 1 vaziyete almaka beraber Galatasaray mahsus bir üstünlük temin etmişti. Nitekim 27 nci dakikada sağdan uzanan bir hücumda ortalaşan top Mustafa, kısa ve sert bir vuruşla ikinci defa Beşiktaş kaleisine soktu. Şimdi oyun devamlı surette Beşiktaş yarı sahasında cereyan ediyor ve Galatasaraylıların hücumları birbirini takip ediyordu.

Mameaflık enerjik bir oyun çıkaran Beşiktaşlılar yine Galatasaray kaleisine tehlikeli hücumlar yapmaya devam ediyorlardı. Bu arada günün en güzel

oyuncusu Şükrü, 34 üncü dakika güzel bir kafa vuruşu ile beraberliği iki dakika sonra da İbrahim'in bir ıleri pesisini kullanarak köşeyi bulan bir şütle 3 üncü golü çıkardı. Bu suretle iki dakika zarfında Beşiktaş 2 - 1 mağlûbiyetten 3 - 2 galibiyete geçmişti. Bu vaziyet, Galatasarayı biraz şaşırttı. Maçta beraber oyun, heyecanından bir şey kaybetmemişti.

İlk 15 dakikadan sonra hücum talikyeti Galatasaray geçmiş olmakla beraber müessir bir şekil alamıyor ve yapılan hücumlar Beşiktaş müdafaası önünde kırılıyordu. Buna sebep Beşiktaş müdafaasının iyi oynamasından ziyade Galatasaray hücum hattının topu mütemadiyen ayakları altında ezmesi ve karışık bir oyun çıkarılamadığıdır. Oyun, ilk 15 dakikadan sonra heyecanlı ve süratli kaybetmişti. Bütün gayretler neticeyi değiştirmedi ve maç 3 - 2 Beşiktaşın galibiyetiyle bitti. İlk maçlarına dün devam edilmiştir. Bunların neticelerini ayrıca yazıyoruz:

Ankarada at yarışlarına devam edildi

Aşkın, Şans, Tomurcuk, Karanfil, Neriman ayrı ayrı birinci geldiler

... Ankara, 19 (İkdam Muhabirinden) — Bugün 19 Mayıs stadında çok kalabalık bir seyirci kütlesi önünde Ankara at yarışlarına devam edildi.

Müسابakalar çok güzel ve muntazam bir şekilde cereyan etti. Bir gün evvel yağın yağmur koşu pistini kaygan bir hale koymuştu.

Günün ikinci koşusu 2200 metre mesafe üzerine yapıldı. Bu koşuya Önal, Aşkın, Yıldırım, Çapkin, Yanıkçıyan isimlerinde beş hayvan girdi. Müsabaka baştan çok heyecanlı bir şekilde başladı ve startla beraber Yıldırım birden öne fırladı ve Aşkını bir hayli aştı. Fakat Aşkın da yıldırımın adım adım takip ediyordu. Yarış potaya geldiği vakit Aşkın öne geçmişti. Öbür hayvanlar da bu iki hayvanın arkasından birakıyorlardı. Neticede Aşkın birinci, Yıldırım ikinci oldu. Müstereki bahis: Ganyan 220, Plase 130, 125 verdi.

İkinci koşu: Mesafe bin metre: Bu koşuya beş hayvan girdi. Startla beraber bütün hayvanlar hep birden fırladılar. Yarış bütün hızla devam ediyordu. Neticede

Son koşu: Bu koşuya 4 hayvan girdi. Mesafesi 1600 idi. Neticede Turhan birinci, Emirulsahra ikinci geldiler. Ganyan 175, plase 115, plase 120 verdi.

Çiftede, Tomurcuk, Neriman çifti bir liraya mukabil 17 lira verdi.

Mevsimin ilk sürprizli maçı, Fener - İst. Spor

Bütün didinmelere rağmen Feneri forlarının beceriksizliği yendirdi

Günün ilk müsabakasını Fenerbahçe stadında Vefa ile Beykoz takımları hakem Ercel Mutlunun idaresinde yaptılar.

Oyuna Vefalırlar soldan sert bir hücumla başladılar. Ve hemen Beykoz kaleisine inmekte gecikmediler. Fakat Beykoz müdafaasının güzel oyunu karşısında bir türlü gol çıkaramıyorlar. Nihayet birinci devrenin sonlarına doğru Fikret ve Vahit vasıtasıyla iki gol yaparak devreyi iki sıfır galip bitirdiler.

İkinci devreye başlandığı zaman Vefalırların daha bir kaç sayı yapacakları zannediliyordu. Fakat elerine geçen fırsatlardan istifade edemediler.

Beykozular da son bir gayretle Vefa kaleisine indiler ve bir de gol kazandılar. Vaziyet 2 - 1 olundu.

ca Vefa takımı tekrar canlandı ve hücumla geçti. Bu arada bir gol daha yaptı ve maç ta 3 - 1 Vefalırların galibiyetiyle bitti.

İstanbulspor: 1 Fener: 0

... Günün ikinci ve mühim müsabakasını İst. Sporlar Fenerbahçe takımları hakem Necdet Gezenin idaresinde yaptılar. Herkes bu maçta Fenerin nasıl bir takım çıkacağını merak ediyorlardı. Nihayet takımlar sahaya çıkınca meraklar zail oldu.

Oyun başlayınca İstanbulsporlular vaziyete hâkim oldular. Fakat bu hâkimiyetleri çok sürmedi. Fenerliler zaman zaman İstanbulspor kaleisini müşkül vaziyetlere sokuyordu. Fakat bir türlü ellerine geçen fırsatlardan istifade edemiyorlardı.

Dakikalar ilerledikçe her iki taraf ta bir gol yapmak için bütün kuvvetlerini sarfediyorlardı. Nihayet 31 inci dakikada sağdan Tarıkın ortadığı topu Kadir kafa ile keri sokarak İstanbulsporun ilk sayısını yaptı.

Bu gol Sarı - Lacivertlileri daha çok canlandırdı. Ve hücum üstüne hücum yapmaya sevketti. Fakat İstanbulspor müdafaasının Melih'i güzel marke etmeleri Fenerlilere gol yapmak imkânlarını vermiyordu.

İstanbulsporlular da yaptıkları bir golle müdafaaya çekilerek rakiplerine gol yaptırmak imkânlarını vermiyorlardı. Birinci devre bu şekilde bir sıfır İstanbulsporun galebesiyle bitti.

İkinci Devre

Bu devreye Fenerliler canlı bir şekilde başladılar. Fakat yine Fener mühacimleri bir çok fırsatları kaptırıyorlardı.

Dakikalar ilerledikçe Sarı - Lacivertlilerin gol adetlerini çoğalttılar.

Harbiye Yedek Subay Okulundaki Satınalma Komisyonundan:

Beher kilosuna 55 kuruş fiat konulan 40000 kilo koyun eti 27/10/941 pazartesi günü saat 16 da kapalı zarf usulü eksiltilme ile ihale edilecektir. Şartnamesi her gün komisyonunda görülebilir. Muhammen bedeli 22000 lira olup ilk teminatı 1650 liradır. İsteklilerin belli günde muayyen saatte bir saat önceye kadar teklif mektuplarını kanunî vesikaları ile birlikte Fındıklıda satınalma komisyonuna vermeleri. (8972)

7/10/941 günü ihalesi yapılacak ilân edilen 30 ton sade yağın talip çıkmadığından tekrar pazarlıkla münakasaya konulmuştur. Beher kilosunun muhammen bedeli 170 kuruştur. Evsaf ve hususî şartları komisyonunda görülebilir. İhalesi 3/11/941 pazartesi günü saat 14 de komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kat'î teminatları Harbiyede Yedek Subay Okulunda satınalma komisyonuna müracaatları. (9013)

9/10/941 günü ihalesi ilân edilen 225 ton kuru ota talip çıkmadığından aynı miktar kuru ot tekrar pazarlıkla münakasaya konulmuştur. Beher kilosunun muhammen bedeli 170 kuruştur. Evsaf ve hususî şartları komisyonunda görülebilir. İhalesi 5/11/941 pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır. Taliplerin teminatları Harbiyede Yedek Subay Okulunda askerî satınalma komisyonuna müracaatları. (9208)

14/10/941 günü ihalesi ilân edilen 529 ton sade yağın talip çıkmadığından tekrar pazarlıkla münakasaya konulmuştur. Beher kilosunun muhammen bedeli 170 kuruştur. Evsaf ve hususî şartları komisyonunda görülebilir. İhalesi 5/11/941 pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır. Taliplerin teminatları Harbiyede Yedek Subay Okulunda askerî satınalma komisyonuna müracaatları. (9208)

Pazarlıkla 20 ton sade yağın münakasaya konulmuştur. Evsaf ve hususî şartları komisyonunda görülebilir. Beher kilosunun muhammen bedeli 175 kuruştur. Beher tonluk partiler halinde dahi ihalesi yapılabileceğinden taliplerin bir veya bir kaç partiler yapacakları teklifleri kabul olunur. İhalesi 4/11/941 salı günü saat 10 da yapılacaktır. Taliplerin kat'î teminatları Harbiyede Yedek Subay Okulunda askerî satınalma komisyonuna müracaatları. (9146)

Pazarlıkla 50 bin liralık gaz yağı alınacaktır. Evsaf ve hususî şartları komisyonunda görülebilir. İhalesi 3/11/941 pazartesi günü saat 15 de komisyonunda yapılacaktır. Kat'î teminatı 7500 liradır. Taliplerin Harbiyede Yedek Subay Okulunda askerî satınalma komisyonuna müracaatları. (9147)

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınizi Derhal Keser
İcabında günde 3 kase alınabilir. Her yerde Pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Harici Askeri Kıttaat İlânı

Aşağıda yazılı mevadin kapalı zarf eksiltmeleri hıızlarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askerî satınalma komisyonlarında yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatlerinden bir saat evvel altı olduğu komisyonlara vermeleri. Evsaf ve şartnameleri komisyonunda görülebilir.

Cinsi	Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale gün, saat ve mahalli.
Saman	448.000 kilo	15.880	1176	20/10/941 15 İzmir Lv. Amirliği
Kuru fasulye	27.000	5.670	425,25	21 " " 15 İzmir Lv. Amirliği.
Gaz yağı	75.000	30.000	2250	20 " " 14,30 Sarıkamış.
Er kıllını	adeti 4000:5000	5 beheri	1875	31 " " 16 Balıkesir.

(1189-8899)

Radio

20 B. TEŞİRİN PAZAR

7.30 Program, saat ayarı. 7.33 Hafif parçalar. 7.45 Ajans haberleri. 8.00 Hafif parçalar. 8.15 Evin saati. Hafif parçalar.

12.30 Program, saat ayarı. 12.33 Karışık şarkılar. 12.45 Ajans haberleri. 13.00 Karışık şarkılar. 13.30 Karışık program.

18.00 Program, saat ayarı. 18.03 Dans müziği. 18.30 Fasil sazi. 19.30 Saat ayarı. Ajans haberleri. 19.45 Serbest 10 dakika. 19.55 Keman soloları. 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Bir halk türküsü öğreniyoruz. 21.00 Ziraat takvimi 21.10 Buselek şarkıları. 21.30 Temsil. 21.45 Radyo senfonî orkestrası. 22.30 Saat ayarı. Ajans haberleri. 22.45 Dans müziği. 22.55 Kapanış.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

«İskandillerden geçilen arazinin tayinine mahsus usul ve cihaz» hakkındaki ihtira için İktisat Vekâletinden istisnal edilmiş olan 27/10/930 tarih ve 1168 No. lu ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kerre başkasına devir veyahut icadı Türkiye'de mevkî fiile koymak için salâhiyet dahi verilebileceği teklif edilmekte olmakla bu hususa fazla malîyat edilmek isteyenlerin Galatada, Aslan Han 5 inci kat 1 - 3 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

caklarını tahmin edenler yok değildi. Bütün çalışmalar ve bütün didinmeler boşa çıktı ve Fenerliler sahadan bir sıfır mağlûp olarak ayrıldılar.

Fener takımı: Murat - Murat, Faruk - En's, Esat, Ali Rıza - Turhan, Naim, Melih, Cemal, Cemil.

30 ton balık yağı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/10/941 pazartesi günü saat 10,30 da Trabzon'da askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 30.000 lira teminatı 4500 liradır. Taliplerin belli gün ve saatte komisyonuna gelmeleri. (128-9244)

5000 çift fotin alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 31/10/941 cuma günü saat 11 de Ankara'da M. M. V. Hava satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi 220 kuruş komisyonunda alınır. Tahmin bedeli 43.750 lira kat'î teminatı 6562 lira 50 kuruştur. Taliplerin belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (1214-8994)

100 ton sade yağ alınacaktır. Kapalı zarf ile eksiltmesi 4/11/941 günü saat 11 de Ankara'da Lv. Amirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 170.000 lira ilk teminatı 9750 liradır. 25 tondan aşağı olmamak üzere ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir. Bu takdirde tahmin bedeli 42.500 lira ilk teminatı 3187 lira 50 kuruştur. Şartname 850 kuruş komisyonunda alınır. Taliplerin kanunî vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri. (1248-9183)

Aşağıdaki mevadin pazarlıkla eksiltmeleri Selimiye komisyon binasında yapılacaktır. Taliplerin 27/10/941 günü hıızlarında yazılı saatlerde komisyonuna gelmeleri.

Cinsi	Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale saati.
Tel balyeli saman	700 ton	4462,50	11	
Kok veya sümük	600	1575	17	
Tel balyeli ot	1000	8250	10	
Odun	500	1305	14	
Kuru ot	300	1650		
Saman	250	1062,50		
Odun	500	1305	15	

(1220-9040)

Aşağıda yazılı bakır kapları kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 28/10/941 günü saat 10 da Merzifonda askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri.

Cinsi	Miktarı	Ağırlığı	Tutarı	Teminatı
Büyük kazan	25 adet	30:34 kilo	2167 50	
Küçük kazan	25	20:24	1530	
Karavana	2500	2:5:3	19.125	
			22.822,50	1711,69

(1222-9042)

1.915.000 kilo kuru meşe odunu alınacaktır. Kapalı zarf ile eksiltmesi 31/10/941 cuma günü saat 15 de Keşan Yerlusu askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 28.725 lira ilk teminatı 2154 liradır. Taliplerin kanunî vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri. (1246-9181)

Küçükçekmece ile Zeytinburnu arasındaki istasyonlara teslim şartile 1650 ton tuvanan kömürü ile 3225 ton odun satın alınacaktır. Kömürün ilk teminatı 1630 lira odunun ilk teminatı 4370 liradır. Taliplerin 27/10/941 pazartesi günü saat 14 de Bakırköyünde Merkez K. Binasında askerî satınalma komisyonuna gelmeleri. (1274-9288)

BAYRAMDA YALNIZ KIZILAY GAZETESİ

ÇIKACAKTIR

İlanlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de Kızılay'a yardım etmiş olacaksınız.

İlan sayfasında santimi 50 kuruştur.

Müracaat yeri:
İstanbulda, Postahane karşısında Kızılay satış bürosu Tel: 22653
İstanbul, Postahane arkasında İlançılık Şirketi Telefon: 20094-95

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlanları

7852 lira 22 kuruş keşif bedelli Maltepe Atış Okulu su tesisatının tamiri 1/2.Teşrin/941 cumartesi günü saat 11 de açık eksiltme usulü ile ihale edilecektir. Şartnamesi her gün komisyonunda görülebilir. İlk teminatı 2000 lira 2 kuruştur. İsteklilerin belli gün ve saatte kanunî vesikaları ile birlikte Fındıklıda satınalma komisyonuna gelmeleri. (9194)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Beoğlu İtfaiye grubu binasının tamiri için alınacak kum, çakıl, çimento, tuğla, kireç, çinko saire açık eksiltmeye konulmuştur. Tamin bedeli 2000 lira ve ilk teminatı 150 liradır. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 31/10/941 cuma günü saat 14 de Daimî Encümeninde yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat mektubu veya mektupları ve 941 yılına ait ticaret odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümeninde bulunmaları. (9193)

Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonu İlanları

Singer diğiz makinesinde diğize elverişli iplik alınacaktır. Ellerinde bu cins iplik olanların her gün Salıpaazarında askerî fabrikalar yollamasındaki satınalma komisyonuna müracaatları. (9215)

Sahibi: E. İZZET, Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabılgin
Basıldığı yeri: «Son Telgraf» Matbaası

Zabita ve deniz macerası romanı: 41

SON SEFER

Çeviren: M. FERİDUN

Ve ona kanla dolu tahta kovaları, dezenfektantları, pamukları göstermişlerdi.

— Sizi temin ederim ki pek yorucu bir işti...

Doktorlar, asistanlar, hastabakıcılar hepsi de neşeliydiler. Onlara karnı delinmiş, aynı zamanda yanmış ve etlerine esvap pançaları yapışmış vaziyetli mümkün olduğu kadar vahim bir yaralı getirmişlerdi. Halbuki biraz evvel buradan sedye ile çıkarılan vücut, tertemizdi. Karnı da ihtimamla dikilmişti.

Üst tarafı sonra düşünülecek bir şeydi. Löklens belki kendine gelecek, belki de gelmeyecekti. Hastahane kim olduğunu sormak kimse için aklına bile gelmemişti.

— Ümit var mı?

— Neden olmasın?... Harpte

bundan daha ağır yaralılar görüldü...

Megre hastahaneden çıkar çıkmaz Maj Leonek'i teskin etmek için «Piki oteli» ne telefon etmişti. Şimdi tenha sokaklarda yalnız yürüyordu. Bir aralık, tam bir köşeye dönmeye esnada bir gölge karanlıktan sıyrıldı ve bir fenerin altında yüzü meydana çıkan Adel hırçın sesle sordu:

— Öldü mü?

Saatlerce komiserin yolunu beklemişti. Yüzünün hatları çekilmiş ve şakaklarındaki kıvrık saçlar intizamını kaybetmişti. Megre aynı tonla cevap verdi:

— Henüz yaşıyor...

— Ölecek mi?

— Belki ölecek... Belki yaşayacak...

— Ben mahsus mu yaptım zan-

nediyorsunuz?...

— Hiç bir şey zannetmiyorum...

— Eğer öyle zannediyorsanız yanılıyorsunuz...

Komiser yürümeye devam ediyordu. Adel ona yetişebilmek için adımlarını sıklaştırmak mecburiyetinde kaldı.

İtiraf edici kabahtan biraz da onda...

Megre bu sözlerle kulak asmiyordu. Görünüyordu. Fakat kadın inat ediyor, ısrar ediyordu.

— Ne demek istediğini tabii anlıyorsunuz... Gemide bir benimle evlenmeyi teklif etmediği kaldı...

Fakat sonunda karaya çıkınca... Cesareti kırılmıyordu. Konuşmağa giddetle ihtiyacı varmış gibi görünüyordu.

— Beni tanımadığınız için fena kalbli bir kız zannedersiniz... Bazan aksiliğim tutar amma... Rica ederim beni dinleyin... Ben haklıtımın kaybetmişim, Megre aynı tonla cevap verdi:

— Henüz yaşıyor...

— Ölecek mi?

— Belki ölecek... Belki yaşayacak...

— Ben mahsus mu yaptım zan-

(Devamı var)